

Schriftlezing: Matteüs 17:24 – 18:20

Tekst: Matteüs 18:1-14

Ps. 25:1,3,4

Lb. 175:1,2,3,4

Ps. 34:1,2,3

Ps. 116:1,3,8,10

Gez. 121:1,3,4,9

Gehouden te: Baflo, 20-03-11 (9.30 u.)

Thema: Gering is kostbaar in Gods koninkrijk

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Calimero

Kennen jullie Calimero? Dat is een tekenfilmfiguurtje, dat vroeger vaak op de televisie was. Nu nog wel eens? Ik weet het zo niet.

Calimero is een grappig kuikentje met een eierdopje op zijn kopje. Hij doet soms domme dingen en krijgt dan van de volwassenen de kous op de kop. En dan zegt hij: 'Zij zijn groot en ik is klein. En dat is niet eerlijk, o nee.'

Hij is dan een beetje beteuterd en verongelijkt. Hij krijgt overal de schuld van. En de volwassenen snappen hem niet. En hij wil ook graag groot zijn. Dan kan hij ook meedoen en dan telt hij ook mee.

Groot en klein, klein of groot. Daar gaat het ook over in het gesprek dat de Heer Jezus met zijn leerlingen heeft in Matteüs 18. De leerlingen stellen daarover een vraag aan de Meester: "*Wie is eigenlijk de grootste in het koninkrijk van de hemel?*" Dat houdt hen bezig. En Jezus geeft een uitvoerig antwoord op die vraag. Matteüs 18 is een begrip in de Gereformeerde Kerken. In het kerkrecht en de kerkorde vooral. Dan hebben we het over 'de regel van Matteüs 18'. De kerkorde verwijst naar die regel, wanneer het gaat over het onderling toezicht. Artikel 73 en 74 van de kerkorde.

Bij 'de regel van Matteüs 18' komen vooral de verzen 15 tot 20 van dat hoofdstuk in beeld. Vermanende gesprekken moeten eerst plaats vinden onder vier ogen. En dan pas met meer mensen. Wanneer iemand in eerste instantie niet luisteren wil. En het blijft gaan om het behoud van zondaren.

Deel 2 van 'Leven in verbondenheid' gaat over de verbondenheid tussen mensen. "Strijden om elkaars ziel. Vermanen en bemoedigen in het pastoraat". Dat is de titel van hoofdstuk 5.

Dat bracht mij voor deze dienst bij Matteüs 18, in de lijn van de tekstkeus van de afgelopen weken. Telkens gedeelten uit het evangelie volgens Matteüs.

Maar het gaat me vanmorgen niet om de 'regel van Matteüs 18' zoals wij die in de kerk en de kerkorde benoemen en hanteren.

Het gaat me om de basisregel die onze Meester Jezus hier aan zijn leerlingen en aan zijn gemeente voorhoudt en op het hart bindt. Deze regel:

Gering is kostbaar in Gods koninkrijk.

Daar heb je het thema van deze preek dan ook. U hebt het al kunnen zien op de beamer.

Hier zullen de leerlingen zich op moeten instellen. Voor zichzelf in hun eigen positie in Gods rijk. En vooral ook voor hun omgang met hun broeders en zusters in Gods Koninkrijk en Christus' gemeente. En dat allemaal in navolging van Christus zelf. In verbondenheid met hem, mogen we ook zeggen. En dan hebben we het thema van ons gemeenteproject weer te pakken.

2. Groot of klein

"Wie is eigenlijk de grootste in het koninkrijk van de hemel?"

Dat vragen de leerlingen op een bepaald moment aan Jezus. Dat doe je toch niet, vinden wij. Wij hebben snel een afkeurend oordeel bij de hand. Wij kennen dan ook het antwoord van de Heer Jezus. En wij steken anders in elkaar. Denken wijzelf. Wij hebben het niet zo over belangrijke en minder belangrijke posities in de kerk.....

Toch?!

Jezus' leerlingen zijn kennelijk wel bezig met de vraag naar de rangorde in de komende werkelijkheid van het koninkrijk van de hemel. Die interesse zit voor een aanzienlijk deel ingebakken in hun Joodse belevingswereld. Daar is rangorde belangrijk. Het heeft te maken met de structuur en de orde in de samenleving. Je moet je plaats weten. En de plaats van een ander, een meerdere respecteren. Zo is het bij voorbeeld ook bij een diner, waarvoor je uitgenodigd wordt. De belangrijkste gasten krijgen een plaats het meest dicht bij de gastheer. Hoe minder belangrijk, hoe meer naar het voeteneind.

[Jezus heeft daar ooit iets over gezegd toen hij was uitgenodigd aan de maaltijd bij een vooraanstaande Farizeeër.

"Als u wordt uitgenodigd, kies dan de minste plaats, zodat uw gastheer tegen u zal zeggen: "Kom toch dichterbij!" Dan wordt u eer betoond ten overstaan van iedereen die samen met u aan tafel aanligt.

Want wie zichzelf verhoogt zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden." (Lucas 14:10,11)]

Hebben de leerlingen ambities in de richting van een hoge positie in het koninkrijk van de hemel? Daar lijkt het wel op. Ze hebben er onderling ook discussies over, vertelt Marcus in zijn verhaal. Tot aan het laatste pesachmaal aan toe zijn ze daar mee bezig. Ze zijn in hun vraagstelling niet vrij van naijver en zelfzucht.

Toch laten ze merken, dat zij met Jezus samen de belangen van het hemelrijk willen behartigen. Zij zijn immers een voorhoede van dat rijk. Zij zijn altijd in Jezus' nabijheid.

Dat mogen we in rekening brengen als we hen deze vraag horen stellen. Jezus doet dat zelf ook. Want zijn antwoord is niet enkel een afstraffing van een ongepaste vraag. Hij gaat zijn leerlingen onderwijzen wat hun houding moet zijn, als zij de belangen van het hemelrijk willen behartigen.

"Hij riep een kind bij zich, zette het in hun midden neer en zei: 'Ik verzeker jullie: als je niet verandert en wordt als een kind, dan zul je het koninkrijk van de hemel zeker niet binnengaan.'" (vs. 2,3)

Misschien is het wel een van de kinderen van het gezin waar Jezus te gast is. Het wordt door Jezus geroepen en midden in de kring van de leerlingen gezet. Die moeten naar dat kind kijken. En luisteren naar wat Jezus nu zegt.

Een kind vinden wij vertederend en onschuldig, vooral als het nog klein is. In de Joodse leefwereld van Jezus' dagen werd een kind vooral gezien als onvolwassen en onzelfstandig. Het heeft leiding nodig en tucht bij gelegenheid. Je moet het aan de hand nemen en naar de rijpheid van een volwassene brengen.

Een kind heeft geen aanzien in die maatschappij. En zeker geen invloed en macht. Het is vooral afhankelijk.

"Zo moeten jullie worden, als een kind," zegt Jezus tegen de volwassen kerels Petrus en zijn medeleerlingen. "Jullie moeten veranderen. Veranderen van denken, van instelling en van houding."

Jullie moeten je als een kind laten roepen en laten binnenbrengen in het koninkrijk van de hemel.

De vraag van de leerlingen is een stap te ver naar voren. Even terug, zegt Jezus, naar de voorvraag van het binnengaan in het hemelrijk. Dat is de belangrijkste vraag voor hen en voor allen die geroepen worden om bij Jezus te komen en via hem Gods koninkrijk binnen te gaan.

Ook de leerlingen zijn geroepen en moeten zich laten roepen. En ze moeten binnengebracht worden door hun Meester Jezus zelf.

Daarvoor moet je je vernederen en klein worden als een kind. En zo ben je heel groot in het koninkrijk van God.

"Wie zichzelf vernedert en wordt als dit kind, die is de grootste in het koninkrijk van de hemel." (vs. 4)

Meer grootheid is kennelijk niet nodig, dan dat volwassen gelovigen zich gehoorzaam als een kind laten binnenbrengen in Gods rijk. Dat heeft de hoogste prioriteit, ook voor de leerlingen. Dan ben je echt groot.

Gering worden is groots voor God en voor zijn koninkrijk. Laat dat jullie houding zijn, draagt Jezus zijn leerlingen op.

En hiermee heeft hij feitelijk al een compleet antwoord gegeven op hun vraag.

Zichzelf vernederen en worden als een kind, betekent dat dat je een Calimero moet worden? Met als motto: "Zij zijn klein, en ik is groot. En dat is niet eerlijk. O nee."

Wordt dat dan je houding en je instelling?

Nee, je moet niet je nederigheid claimen en uitventen. "Zie mij eens nederig zijn!"

Dat is heel gemakkelijk een verkapte vorm van hoogmoed. Wie bij elke mogelijke gelegenheid zegt: "Ik ben maar een eenvoudige man", mag zich in het licht van Jezus' onderwijs wel eens afvragen of wat wel zo is.....

Je moet je geringheid niet claimen. Maar gewoon – nou ja, gewoon – kind zijn en je als een kind gedragen in afhankelijkheid en gehoorzaamheid. Laat je maar door Jezus bij de hand nemen het hemelrijk binnen. Dan zie je dan wel, wat voor positie je krijgt in Christus' gemeente en in Gods koninkrijk.

Gering blijkt dan in Gods ogen vooraanstaand te zijn.

3. Zo'n kind en Jezus

Onze Heer Jezus Christus heeft iets met kinderen. Bijzondere aandacht, bijzondere liefde. Een verbondenheid die door de hemel gestempeld en gekleurd is. Als de kinderen van Gods volk in beeld komen bij hem, wordt hij emotioneel, zouden wij zeggen. Als volwassenen die kinderen bij hem vandaan willen houden, wordt hij helemaal heftig.

Het bekendste voorval in dit opzicht wordt beschreven in Marcus 10:13-16. Ook Matteüs beschrijft het, in hoofdstuk 19:13-15, maar minder emotioneel dan Marcus.

"De mensen probeerden kinderen bij hem te brengen om ze door hem te laten aanraken, maar de leerlingen berispten hen. Toen Jezus dat zag, wond hij zich erover op en zei tegen hen: 'Laat de kinderen bij me komen, houd ze niet tegen, want het koninkrijk van God behoort toe aan wie is zoals zij. Ik verzeker jullie: wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnengaan.'

Hij nam de kinderen in zijn armen en zegende hen door hun de handen op te leggen."

Hoe kostbaar de kinderen – en de geringen, die als kinderen worden – voor Jezus en zijn hemelse Vader zijn, maakt hij op verschillende manieren duidelijk in dit stuk onderwijs aan de leerlingen.

Jezus identificeert zich met die kinderen, zeggen wij in de taal van onze tijd. Een beetje moeilijke uitdrukking misschien voor jongens en meisjes op de basisschool. Jezus heeft zich zo aan deze kinderen verbonden – of die kinderen verbonden aan zichzelf – dat je hem ontmoet, waar je die kinderen ontvangt.

Zo zegt de Meester het ook in vers 5:

"En wie in mijn naam één zo'n kind bij zich opneemt, neemt mij op."

Hier hebben we al de overgang van werkelijke kinderen naar volwassenen, die kind worden en zich als een kind vernederen. Als je zo'n volwassene met een kinderlijk geloof opneemt, in je hart, in je huis en in de kring van leerlingen, de gemeente, dan neem je Jezus zelf op. Hij heeft zich immers aan hen verbonden. Hij heeft ze op zijn naam gezet.

En daarom houdt hij deze nederige gelovigen hoog. Gering is kostbaar voor hem! Uiterst kostbaar zelfs. Tot bij het laatste oordeel, wanneer de Mensenzoon komt in zijn heerlijkheid.

Ik verwijst naar een woord van Jezus uit zijn laatste rede tot de leerlingen in Matteüs 25.

"En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan." (Mat. 25:40)

Hoe kostbaar deze geringen, deze nederige gelovigen, voor de Heer zijn, blijkt ook in zijn heftige woorden in vers 6 en de woorden daarna.

"Wie een van de geringen die in mij geloven van de goede weg afbrengt, die kan maar beter met een molensteen om zijn nek in zee geworpen worden en in de diepte verdrinken."

Een heftige formulering. Die verraadt hoe intens de goede herder deze kleinste schapen van zijn kudde liefheeft. Deze geringen vertrouwen op hem. En daar moet geen mens aankomen.

Wee degene die zulke lievelingen van Jezus van de goede weg afbrengt, hen ten val brengt en van Jezus probeert los te maken. De ergste verdrinkingsdood staat hem te wachten.

De woorden van vers 7 tot 9 onderstrepen nog een keer de ernst en de heftigheid van Jezus' bewogenheid over de kleinen die op hem rekenen!

Ik wil daar nu niet te veel over zeggen. Het gaat kort gezegd hier om: Word voor jezelf geen struikelblok op de weg naar het leven door ook maar één van de geringen ten val te brengen. Hoe dan? Door je hand en je voet of je oog heersend te gebruiken tegenover die nederige gelovigen.

Als je dat doet, breng je jezelf ten val en je sleept anderen mee. En dat is het ergste. Als bij voorbeeld zo'n kleine in Gods koninkrijk jou, volwassen leerling van Jezus, ziet zondigen en dan denkt: "Als hij het mag, mag ik het ook. Wat zit er dan voor kwaad in....."

Dan zegt Jezus: Schakel liever radicaal je hand, je voet en je oog uit. Beter gehandicapt naar de hemel, dan heelhuids naar de hel. Leerlingen hebben hand, voet en oog om er de kleinen mee te dienen. Wee hun wanneer zij het nalaten! Hoe kostbaar zijn in het oog van de Heer de eenvoudige gelovigen die helemaal op hem vertrouwen! Hij gaat zijn leven geven om hen te redden!

Als er een is, die zichzelf vernederd heeft, dan is het wel de Mensenzoon, de Zoon van God. Wat een voorbeeld geeft hij op die manier aan zijn leerlingen en aan heel zijn gemeente.

Advies van mijn kant: Lees nog eens wat voor mooie dingen Paulus in dit spoor schrijft aan de gemeente van Filippi. Hoofdstuk 2:1-11: een mooi stuk in de voorbereiding en de bespreking van de komende ronde van ons gemeenteproject.

Gering is kostbaar in Gods koninkrijk

4. Kostbaar bij de hemelse Vader

Nog een laatste aspect van het thema wil ik tegen het einde van de preek aan de orde stellen. Namelijk het lesonderdeel van de Meester voor de leerlingen, dat we lezen in vers 10-14. Nogmaals, niet alle details van die verzen kunnen meer de aandacht krijgen. De preek moet immers niet op een volgepropte worst gaan lijken. Misschien doet hij dat al wel. Maar dat is niet de bedoeling.

Jezus spoort zijn leerlingen heel dringend aan:

"Waak ervoor ook maar een van deze geringen te verachten." (vs. 10^a)

Deze strenge waarschuwing kun je ook met even veel kracht positief formuleren. "Zie er op toe dat je aan deze geringen, deze nederige gelovigen, de grootste aandacht en de hoogste eer geeft. Laat ze altijd in jullie liefde en warme

belangstelling delen. Want daarin ben je dan verbonden aan hun engelen. En doe je hetzelfde als die engelen, ja als mijn hemelse Vader.”
Ongelooflijk kostbaar zijn deze kleinen voor mij en mijn hemelse Vader, zegt en bedoelt Jezus.

"Want ik zeg jullie: hun engelen in de hemel aanschouwen onophoudelijk het gelaat van mijn hemelse Vader." (vs. 10^b)

Deze woorden van Jezus zijn meer dan eens aanleiding geweest voor beschouwingen over de vraag of elke gelovige een beschermengel heeft. Daar is moeilijk een eenduidig antwoord op te geven.

Maar er is kennelijk wel een relatie / verbondenheid tussen engelen en de geringen, de nederige gelovigen, over wie Jezus het steeds heeft. 'Hun engelen in de hemel aanschouwen onophoudelijk het gelaat van mijn hemelse Vader,' zegt Jezus.

Dat betekent: deze engelen staan voortdurend in het nauwste contact met Jezus' Vader in de hemel over die kleinen in Gods koninkrijk. Deze engelen bevinden zich in de meest close nabijheid van God en zijn troon.

God wil hen zelf in zijn nabijheid hebben. En er is direct verkeer tussen mijn Vader en deze engelen over deze 'kinderen' en de mensen die als een kind geworden zijn en als een kind vertrouwen op Jezus Christus.

Of ze ook kostbaar zijn voor God. Die liefde van God voor hen valt niet met mensenwoorden uit te drukken.

Jezus' leerlingen moeten dat ontdekken aan de hand van het denkvoorbeeld dat Jezus hun geeft: die schapenhouder met zijn honderd schapen, die intensief op zoek gaat naar dat ene afgedwaalde dier.

Beeld van Jezus, de Mensenzoon, die gekomen is om te zoeken en te redden wat verloren was.

Wat is die schaapherder blij, als hij dat ene verloren schaap gevonden heeft en weer bij de kudde heeft gebracht. Speciale blijdschap naast de continue vreugde en aandacht voor de negenenegentig andere schapen.

Dat houdt Jezus zijn leerlingen voor. Dat moet nu ook hun houding stempelen tegenover die geringen, de broeders en zusters die in alle eenvoud vertrouwen op de Heer en die door het geloof aan hem verbonden zijn.

Jezus wil zijn leerlingen ervan overtuigen, hoe lief zijn Vader juist deze mensen heeft en dat ze altijd in zijn aandacht en onder zijn bescherming staan. Ter navolging.

"Zo is het ook bij jullie Vader in de hemel: hij wil niet dat een van deze geringen verloren gaat." (vs. 14)

Jezus zegt daarmee dat zijn hemelse Vader zelf garant staat voor de waarheid van zijn les:

Gering is kostbaar in Gods koninkrijk.

Amen